

Andrea

ZLATAR VIOLIĆ

MINISTRICA KULTURE MINISTER OF CULTURE

Hrvatska ima čak sedam zaštićenih dobara na UNESCO-voj listi kulturne baštine, a Ministarstvo kulture kontinuirano podupire projekte kojima se hrvatska kultura i umjetnost prezentiraju u svijetu

Croatia is proud of seven protected phenomena inscribed on the UNESCO list of cultural heritage and Ministry of Culture continuously supports projects that serve as presentation of Croatian culture and arts before the world

Text Damir Vrdoljak Mandeta Photos B. Štajduhar, Muzej vučedolske kulture

Jedna ste od rijetkih ministrice u Vladi. Što znači danas u Hrvatskoj biti ministrica kulture? Možete li se u Vladi izboriti za prioritete za koje se zalaže vaše ministarstvo?

Biti ministrica u Vladi jednako je zahtjevno i odgovorno kao i biti ministar, iako mi je žao što zastupljenost žena u politici Republike Hrvatske nije bar na razini koju preporučuje Europska unija. Kultura je u 2014. podnijela veliki teret recesije prilikom raspodjele sredstava proračuna, ali ne može se reći da u Vladi ne postoji razumijevanje i interes za produktivnu, raznovrsnu i živu kulturu i velike kulturne projekte. Mnogi su projekti ostvareni ili su u tijeku, upravo dobrom suradnjom Ministarstva kulture s drugim ministarstvima, ali i lokalnom samoupravom, gradovima i općinama. Uspjeli smo u velikoj mjeri promijeniti shvaćanje kulture kao troška, odnosno da upravo kultura i umjetnosti imaju nosivi potencijal kreativnog i ekonomskog razvoja društva.

Koji su, po vašem mišljenju 'aduti' hrvatske kulture? Što to konkretno hrvatska kultura može ponuditi Europskoj uniji, čime možemo privući, ne samo domaću, već i inozemnu publiku?

Zahvaljujući prije svega zajedničkom zalaganju Ministarstva kulture, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, te u suradnji s nizom drugih ministarstava poput Ministarstva turizma, gospodarstva, obrazovanja, ali uz veliko podršku kulturnih institucija i umjetnika, Europska unija je i prije pristupanja Hrvatske imala priliku upoznati se sa suvremenom hrvatskom kulturom, kao i iznimnom kulturnom baštinom. Putem višemesečnih festivala naši su se umjetnici i institucije predstavili u Francuskoj, Njemačkoj, Švicarskoj i Velikoj Britaniji. Dakako, Ministarstvo kulture u okviru svoje redovne djelatnosti kontinuirano podupire projekte kojima se hrvatska kultura i umjetnost predstavlja građanima Europe i svijeta, i taj interes kako za naše posebnosti, tako i za umjetnička dostignuća naših umjetnika ne jenjava. Da bismo još bolje i kvalitetnije predstavljali ne samo kulturu, nego i jezik, regionalne specifičnosti, turističke prednosti, pa i gospodarske mogućnosti s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova utemeljili smo Zakladu 'Hrvatska kuća - Croatia House', po uzoru na slične kulturne institute, poput Francuskog instituta, British Councila... Mnogo je 'aduta' hrvatske kulture kojima možemo privući goste iz drugih zemalja, stranu publiku. U boljoj prezentaciji naših kulturnih potencijala još uvijek nam nedostaje regionalna umreženost koja će omogućiti da prezentacija kulture i baštine funkcionira kao jedinstveni sustav u kojem će jednaku vidljivost imati slavonsko-podunavska i primorsko-istarska kulturna baština, Split kao središte mediteranske baštine, ljepota Dubrovnika, ali i šarm Varaždina, Koprivnice... S obzirom na veliki broj stranih posjetitelja koji dolaze u Hrvatsku, prezentacijom hrvatske kulturne baštine, kulture i umjetnosti nastojimo se što bolje i aktivnije povezati s Ministarstvom turizma, Ministarstvom zaštite okoliša i prirode, poduzetništvom. Takve suradnje su ključ za efikasnije povlačenje Europskih fondova, odnosno realizaciju atraktivnih projekata koji će Hrvatsku učiniti i privlačnijom destinacijom, destinacijom s višim standardom, a koji donosi boljitak i građanima Hrvatske.

Što ministarstvo kulture čini po pitanju očuvanja ostalih dobara i njihova eventualna 'brendiranja' i promocije hrvatske kulturne baštine?

Jedna od temeljnih aktivnosti Ministarstva kulture je zaštita i briga o kulturnoj baštini i time se bavimo svakodnevno. Ona bitna promjena za koju se zalažemo i na kojoj inzistiramo je da ta zaštita i briga ne smiju biti mrtvi objekti pod ključem, nego da moraju aktivno doprinosti revitalizaciji i razvoju lokalne zajednice. Inzistiramo na održivom i razumnom gospodarenju kulturnim dobrima koji moraju biti dostupni svima, koji moraju

You belong to a scarce number of female ministers inside the government body. What does it mean to be a minister of culture in Croatia today? Are you able to achieve priorities your Ministry stands for before the government?

Being a female minister in the government is just as much demanding and responsible as being a minister, even though I wish women were more present in the world of politics in the Republic of Croatia at least as the level of EU recommends. The Culture has contributed a great deal to the subject of recession sacrifice in 2014 when it comes to division of budget assets; hence the government shows understanding and interest for productive, versatile and live culture and big cultural projects. Many projects have been accomplished or are currently in the process thanks to cooperation of the Ministry of Culture, local self-government, cities and municipalities. We have managed excessively to change opinion that culture means only an expense, actually we have affected public mind in the sense that culture and art enjoy creative and economical potential of society development.

According to you what could be considered as boons of Croatian culture? What can Croatian culture offer to the EU, what can we use to gain attention of domestic and foreign audience?

Joint investment of the Ministry of Culture and Ministry of Foreign and Europe Affairs, cooperation with an array of other Ministries like Ministry of Tourism, Economy, Education, huge support of cultural institutions and artists, all these are worthy that EU had a chance before Croatia became its member, to get acquainted with contemporary Croatian culture and its heritage. Through months-long festivals our artists and institutions have presented themselves in France, Germany, Switzerland and Great Britain. Of course, Ministry of Culture, within scope of its regular activities, continuously supports projects where Croatian culture and arts is being presented to the citizens of Europe and the world, and such interest for artistic accomplishments of our artists still lives. In order to introduce not only our culture in a more appealing and esteemed light, but also language, regional specificities, tourist advantages, commercial possibilities we have established with Ministry of Foreign and European affairs Foundation 'Hrvatska kuća- Croatia House', following pattern of similar cultural institutes like French Institute, British Council... Croatian culture has many 'trump cards' for attracting guests from other countries, foreign audience. In pursuance of better exposure of our cultural potentials we still lack regional network enabling unified introduction of culture and heritage which would lead to equal exposure of the Slavonia-Podunavlje as well as the Primorsko-Istrian cultural heritage, Split as the centre of the Mediterranean heritage, the beauty of Dubrovnik, the charm of Varaždin, Koprivnica... Considering a large number of foreign visitors coming to Croatia, through presentation of Croatian cultural heritage, culture and arts we tend to build a more firm and active connection to the Ministry of Tourism, Ministry of Environmental Protection, and the field of entrepreneurship. Such teamwork is the key to obtaining financial support from EU funds, meaning execution of attractive projects that will make Croatia a more attractive target, a destination of a higher standard bringing prosperous times to the citizens of Croatia.

What is the Ministry of Culture undertaking regarding preservation of the rest of the phenomena, their possible 'branding' and promotion of Croatian cultural heritage?

One of the fundamental activities of the Ministry of Culture is protection

Hrvatska kultura ima mnogo 'aduta' kojima može privući strane goste

Croatian culture has many 'trump cards' for attracting foreign guests

mobilizirati druge resurse pojedinog mjesta, grada, regije – obrte i malo poduzetništvo, turizam, obrazovanje – a tada se umnažaju i elementi za uspješno 'brendiranje'. Tomu svakako mogu pomoći i službene potvrde, poput upisa na UNESCO-ve liste zaštićene kulturne baštine. Hrvatska ima sedam zaštićenih dobara na UNESCO-voj listi nepokretne kulturne baštine: Povijesni kompleks Splita i Dioklecijanova palača, Stari grad Dubrovnik, Nacionalni park Plitvička jezera, Kompleks Eufrazijeve bazilike u povijesnom središtu Poreča, Povijesni grad Trogir, Katedrala Svetog Jakova u Šibeniku i Starogradsko polje na otok Hvaru. No ono što ostavlja još jači dojam, djelom se mogu ponijeti i kao trajna uspomena su naša nematerijalna dobra. Na UNESCO-voj Reprezentativnoj listi nematerijalne kulturne baštine tako su upisani: Čipkarstvo u Hrvatskoj, Dvoglasje tijesnih intervala Istre i Hrvatskog primorja, Festa Sv. Vlaha, Godišnji proljetni ophod Kraljice ili Ljelje iz Gorjana, Godišnji pokladni ophod zvončara s područja Kastavštine, Procesija za Križen na otoku Hvaru, Umijeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskog Zagorja, Sinjska alka, Medičarski obrt na području sjeverne Hrvatske, Bečarac, Nijemo kolo s područja Dalmatinske zagore, Klapsko pjevanje, a od prošle godine i Mediteranska prehrana na hrvatskom Jadranu, njegovoj obali, otocima i dijelom zaleđa. A kao primjer dobrog načina 'brendiranja' svakako bih istaknula 'Projekt Vukovar-Vučedol-Ilok' koji objedinjuje kvalitetna znanstvena istraživanja, iznimnu prezentaciju kulturne baštine, suvremenu umjetnost, ali i iznimnu turističku, rekreativnu, edukativnu i zabavnu ponudu. Riječ je projektu koji je do sada istražio fenomen Vučedolske kulture, obnovio Vukovarski dvorac Eltz kao i dio barokne vukovarske jezgre, unutar kojeg je izgrađen suvremen Muzej vučedolske kulture, a čiji stalni postav će biti gotov do ljeta 2015, kada se kreće u izgradnju Arheološkog parka koji će objединiti arheološko-povijesni, turističko-ugostiteljski i športsko-rekreativni centar.

Hrvatski gradovi natječu se za titulu Europske prijestolnice kulture 2020. Što taj izbor znači čitavoj Hrvatskoj, što gradu koji će biti izabran, i koja je vaša uloga kao ministrice kulture u provedbi toga natječaja? Zanima nas smijete li Vi imati osobne favorite i može li to utjecati na izbor grada koji će biti EPK 2020.?

Europska prijestolnica kulture je inicijativa Europske unije kojoj je cilj istaknuti bogatstvo i raznolikost, kao i zajedničke kulturne aspekte Europe kako bi pridonijela zbližavanju europskih naroda i njihovome boljem međusobnom razumijevanju. Opći ciljevi inicijative Europska prijestolnica kulture su očuvanje i promicanje raznolikosti kultura u Europi i naglašavanje zajedničke značajki, povećanje osjećaja pripadnosti građana zajedničkome kulturnom prostoru s jedne strane, te poticati kulturni doprinos dugoročnom razvoju gradova u skladu s njihovim strategijama i prioritetima s druge strane. Grad koji nosi naslov Europske prijestolnice kulture nastoji svojim aktivnostima poboljšati opseg, raznolikost i europske dimenzije svoje kulturne ponude, uključujući i transnacionalnu suradnju; proširiti pristup i sudjelovanje u kulturi; ojačati kapacitet svojega kulturnog sektora i njegovu povezanost s drugim sektorima, te podići svoj međunarodni ugled pomoću kulture. Odlukom Europske komisije, 2020. godine Europske prijestolnice kulture imat će Irska i Hrvatska. Nakon godinu dana kontinuiranog informiranja i edukacije predstavnika naših

and care of cultural heritage and we cope with that on a daily basis. The essential change we are dedicated to and insist on would be keeping protec-

tion and care alive, these should not be dead in the water, on the contrary we need active contribution to revitalisation and development of the local community. We insist on sustainable and reasonable management of cultural phenomena available to everyone, thus causing chain reaction and resulting in mobilizing other resources of a certain village, city, region – crafts, small businesses, tourism, education – leading to reproduction of elements ready for successful 'branding'. Official certificates play important role in such case, like inscription on UNESCO list of the world heritage. Croatia owes seven protected true treasures registered under UNESCO`s intangible cultural heritage: the Historical Complex of Split with the Diocletian Palace, the Old City Dubrovnik, the National Park Plitvice Lakes, the Euphrasian Basilica in the Historic Centre of Poreč, the Historic City of Trogir, the Cathedral of St.James in Šibenik and Stari Grad Plain on the island of Hvar. What impresses even more some pieces of these treasures can be partly taken along as a permanent memory on our intangible culture heritage. UNESCO list of intangible cultural heritage contains: the Lacemaking in Croatia, the vocal duets in the narrow region of Istria and the Croatian Littoral, the Dubrovnik Festival of St.Blaise, the annual spring procession of Ljelje (Queens) from Gorjani, the annual carnival bell ringers` pageant from the Kastav area, the Za Križen (Following the Cross) procession on the island of Hvar, the art of manufacturing traditional wooden toys from the Hrvatsko Zagorje region, the Sinj alka Tournament (chivalric tournament), Medičar craft in the region of North Croatia, Bečarac (a traditional instrumental and vocal melody), Mute circle dance from the region of Dalmatinska zagora, Klapa singing, and as of last year Mediterranean diet on the Croatian Adriatic, along its coast, on the islands and a part of hinterland. I would like to emphasize 'Project Vukovar-Vučedol-Ilok' as a good example of 'branding', unifying quality scientific research, extraordinary presentation of cultural heritage, contemporary art with exceptional tourism, recreation, educative and entertaining offer. This project has operated so far a research on Vučedol culture phenomena, renovated Eltz castle and a part of baroque Vukovar nucleus which encompasses modern Museum of Vučedol culture with its exhibition being ready by summer of 2015 when the construction of Archaeological park starts that will embrace archaeological-historical, tourism-catering and sport-recreational centre. It is insufficient to mention the effect of such project on the total economical development of that region.

Croatian cities compete for the title of European Capital of Culture 2020. What does the election mean to the entire Croatia, what shall that title bring to the designated city and what would be your role as a minister of culture in implementation of the bid? We would like to know if you are allowed to have your personal pick and can that influence the choice of the nominated city.

The European Capital of Culture was initiated by the EU with aim of emphasizing wealth and diversity, along with joint cultural aspects of Europe for the sake of bringing closer European people and contributing to their better mutual understanding. General goals of the initiative of the European Capital of Culture are preservation and promotion of cultural diversity in Europe and emphasizing of mutual features, enhancing the feeling of belonging to a mutual cultural region on one side, yet encouraging cultural contribution to long lasting development of the cities in accordance with their strategies and priorities. The nominated city shall strive for improvement of scope, diversity and European dimensions of its cultural offer including transnational

Stalni postav suvremenog Muzeja vučedolske kulture trebao bi biti gotov do ljeta 2015. kada se kreće u izgradnju Arheološkog parka koji će objединiti arheološko-povijesni, turističko-ugostiteljski i športsko-rekreativni centar

Modern Museum of Vučedol culture with its exhibition will be ready by summer of 2015 when the construction of Archaeological park starts that will embrace archaeological-historical, tourism-catering and sport-recreational centre

Ono što ostavlja snažan dojam na posjetitelje su naša nematerijalna dobra
What impresses visitors even more is our intangible culture heritage

gradova, upravo smo otvorili natječaj za prvi krug izbora koji će naš grad 2020. godine biti – Europska prijestolnica kulture. Prema do sada iskazanim interesima možemo očekivati prijave Pule, Rijeke, Splita, Dubrovnika, Đakova, Osijeka, Varaždina... Riječ je o dugoročnom razvojnom projektu grada ili regije; potrebno je puno kreativnosti i suglasnosti kako stručnjaka tako i samih građana o tome u kakvom gradu žele živjeti 2020. godine i što, cijele te godine, mogu pokazati svijetu. Kandidature u dva izborna kruga ocjenjuje tim nezavisnih europskih stručnjaka i 2016. znat ćemo koji će naš grad biti nova Europska prijestolnica kulture. Mi ćemo, kao i do sada, pružati svu potrebnu pomoć koju gradovi trebaju prilikom razrade koncepata i priznajem da s nestrpljenjem očekujem koji će grad dobiti preporuku europskog povjerenstva.

S obzirom na vaše obaveze, mnogo putujete. Kako izgleda vaš radni tjedan, imate li vremena i za privatni život i susrete? Imate li vremena za privatna putovanja? Gdje ćemo vas moći susresti ovoga ljeta? Privatni interesi i život jesu u drugom planu; tako je sa svakom javnom funkcijom, poslom. U mom slučaju, sreća je što se cijeli niz privatnih i stručnih interesa poklopi s obavezama koje imam kao ministrica kulture. Ljetni mjeseci obilježeni su našim poznatim ljetnim festivalima poput Splitskog ljeta, Dubrovačkih ljetnih igara, Pulske filmske festivala; osim službenog dijela njihova otvorenja trudim se pogledati predstave, filmove, odslušati koji koncert tijekom njihova održavanja. Ako me ne spriječe druge obaveze, nadam se kojem koncertu na ljetnoj pozornici tvrđave Sv. Mihovil u Šibeniku, pogledala bih dvije predstave Teatra Ulysses na Brijunima, nekoliko filmova na Motovun film festivalu, ali polako prikupljam i 'ljetnu lektiru'; puno je dobrih prijevoda i novih knjiga naših autora koje, zbog obaveza tijekom godine, čekaju ljetne mjesece.

cooperation, expansion of approach and participation in cultural activities, empowerment of the capacity of its own cultural sector and its connection with other sectors and shall perfect its international reputation through culture. In 2020, Ireland and Croatia have been announced as the chosen nations. After a year of constant education of the representatives of our cities we have just opened bid for the first round of elections. According to so far interests we can expect applications from Pula, Rijeka, Split, Dubrovnik, Đakovo, Osijek, Varaždin... This is a long lasting development project of a city or a region. It takes a lot of creativity and compliance of experts and citizens on the subject of their residence city in 2020 and what can they show to the world. A team of independent European experts evaluates the cities and 2016 shall bring the news on the designated one. We shall, as always, assist and support the cities with designing the concepts and I admit I am impatiently waiting to see which city shall gain European Commission recommendation.

Considering your obligations you are constantly on the road. What does your schedule look like? Do you find time for private/social life? Do you have time to simply get away from it all? Where shall we see you this summer?

Private interests and social life are on the second place. It comes with the territory. In my case circumstances of private and professional interests somehow blend with obligations I have to fulfil as a minister of culture. Summer features our famous summer festivals like Split Summer Festival, Dubrovnik Summer Festival, and Film Festival in Pula. Apart from being present at these events officially I also try to view the shows, films, listen to concerts. Unless other commitments prevent me I hope I will have a chance to enjoy the summer performance on St.Mihovil fortress in Šibenik, I would also like to see shows of the Ulysses theatre on Brijuni, a few films on Motovun Film Festival, but I have also started slowly to collect 'summer required reading', since there are numerous quality translations and new books of our authors which I have not been able to enjoy during the year due to my responsibilities.